

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

Az életvitel és gyakorlati ismeretek tantárgy közvetlen célja a tanuló számára fontos, a mindennapi életben előforduló, önmaga ellátásával és a társadalmi környezetben való eligazodással összefüggő ismeretek elsajátítása, a tevékenységek elvégzéséhez szükséges képességek és készségek kialakítása.

A tantárgy elsajátítása segítséget nyújt az életszerű feladatok végrehajtásával és a konkrét problémahelyzetek megoldásával az iskola és a munka világa közötti kapcsolat felismerésére. A gyakorlati munkavégzés hozzájárul a tudás elismeréséhez, az alkotó munka megbecsüléséhez.

Az életvitel tantárgy feladata olyan képességek, készségek, szokások kialakítása, amelyek segítik az enyhén értelmi fogyatékos tanulót a hétköznapi élet feladatainak ellátásában, képességeikhez igazodó módon a tanult gyakorlati ismeretek egyre nagyobb önállósággal történő alkalmazásában. Megismerteti az anyagok alakíthatóságát és az alakítási technikákat, biztosítja az eszközök megismerését és célszerűségét. A tantárgy biztosítja a munkafolyamatok gyakorlásához szükséges időt, fenntartja a munkavégzés sikerességével, az alkotás örömeinek átélésével a munkavégzéshez szükséges pozitív hozzáállást. Kellő önbizalmat ad a gyakorlati tevékenységek végzéséhez és kialakul a reális önismeret, önértékelés a tevékenységekben. A tantárgy feladata a munkafolyamatok ésszerű sorrendjének megismertetése, az elkészült alkotások és a környezeti rend megóvási fontosságának felismertetése.

A tantárgy hozzájárul a célszerű és esztétikus élettér kialakításának igényléséhez, a praktikus élet szokásrendszerének elsajátításához, folyamatos figyelmet fordít a tanulók érdeklődésének felkeltésére, motiválására. A munkatevékenység sikerességének érdekében feladata az olyan személyiségjegyek erősítése, mint a pontosság, türelem, rendszeret és egymás megbecsülése.

A családi munkamegosztás szerepeinek megismerése és kipróbálása során segíti a tanuló fokozatos bekapcsolódását az önellátásba és a házimunka elvégzésébe.

A tevékenységek végzése támogatja a manuális képességek fejlődését, a finommotorika, a mozgáskoordináció összerendezettségét, amely a munkavégző képesség alapja. A tantárgy a munkafolyamatok és az egyes szakmák legjellemzőbb tevékenységeinek bemutatásával megalapozza a pályaorientációt és nagy szerepet játszik a pályaválasztás előkészítésében.

4. évfolyam

A tantárgy az erkölcsi nevelés terén kiemelt figyelmet fordít az alkotó munka megszerettetésére, a munkavégzés elemi szabályrendszerének megismertetésére és mások munkájának megbecsülésére. Megfelelő módon válik képessé a segítség kérésére és elfogadására környezetétől.

A nemzeti öntudat és hazafias nevelés terén az ünnepekre készülődés és az ünnepi hangulat elkülönítése a hétköznaptól a környezet rendjében és a megjelenésben. A tantárgy segíti az önismeret és társas kapcsolati kultúra elveit a tevékenységek során kialakuló választással a kedvelt alapanyagok és megmunkálási módok között.

A családi életre nevelésben nagy szerepet játszik a tantárgy az esztétikus környezet kialakításában. Nagy hangsúlyt helyez a családi életben való munkamegosztás megismerésére, a tanuló képességeinek függvényében az egyszerű önellátási és háztartási

munka elvégzésére. Felismerteti a környezetvédelem lehetőségeit a mindennapi életben és a hétköznapi tevékenységek idő és energiatakarékos elvégzésének lehetőségére figyelmeztet.

A tanuló a pályaorientáció megalapozásának érdekében megismeri az érdeklődését felkeltő elemi munkákat. A tantárgy tanulása során a tanuló megismeri a környezet technikai berendezéseit, funkcióját, mélyülnek ismeretei az anyagok tulajdonságairól és alakíthatóságukról, a célszerű használatról. Belátja a környezeti károkozás megelőzésének fontosságát, felismeri a veszélyekre felhívó jelzéseket.

Az esztétikai-művészeti tudatosság a mindennapi élet és környezet esztétikumának kialakulásában, az ízlésének alakulásában támogatja.

A szociális és állampolgári kompetencia területe a közösségi élet normáihoz történő alkalmazkodás során jelenik meg, szerepet kap a közlekedés elemi szabályainak megismerésében és gyakorlásában, a társadalmi beilleszkedésre való felkészítésben.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők		Órakeret 9 óra +2 szab.felh. óra
Előzetes tudás	Egyszerűbb öltözködési, tisztálkodási, étkezési teendők közel önálló elvégzése. Fegyelmezett részvétel csoportos közlekedésben.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A rendszeres és következetes testi higiéne megteremtéséhez szükséges tevékenységek elsajátítása. A tevékenységek során előforduló veszélyek tudatosítása, és azok kivédésének megismertetése. A tömegközlekedés során a kulturált közlekedés illemszabályainak megismertetése és gyakoroltatása. A legfontosabb közlekedési jelzőtáblákra vonatkozó tudnivalók elsajátítása.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
1.1. Önkiszolgálás Öltözködés	Igény a rendezett külső megjelenésre. Az öltözék kiválasztása több szempont mérlegelésével (időjárás, napszak, alkalom). Öltözködés tempójának és az önállóság fokának javítása (gombolás, csatolás, fűzés gyakorlása).	<i>Környezetismeret:</i> információ, jelek, jelmagyarázat, közlekedési jelek, tiltást, veszélyt jelentő jelek. A gyerekekre leselkedő veszélyek.	
Saját ruhanemű gondozása	Hajtogatás gyakorlása, hiányok észlelése, jelzése (gombhiány, húzózár hibája). Ruhanemű gondos tárolása, számontartása (testneveléshez, úszáshoz).	<i>Vizuális kultúra:</i> egyszerű jelzések, piktogramok megértése, plakátok értelmezése.	
Étkezés	Az étkezéshez kapcsolódó tevékenységek egyre önállóbb végzése, a tanult tevékenységek spontán elvégzése (gyümölcs megmosása, étezéshez kapcsolódó helyi szokások spontán gyakorlása).		
Közösségi tér gondozása	Söprés, szemétygyűjtés, portalanítás. Takarítóeszközök ismerete, célszerű, rendszeres használata.		
1.2. Tisztálkodás (tusolás, fürdés menete, szabályai, haj- és körömápolás)	A tisztálkodás helyes menetének gyakorlása, személyes higiéniét szolgáló gyakorlatok végzése.		

	A tisztálkodás helyszíneinek megismerése, a tisztálkodási alkalmakhoz kötődő gyakorlatok végzése.	
Veszélyforrások mosdóban, fürdőszobában, WC-n	Szituációs gyakorlatok, veszélyforrások felismerése, csoportosítása, aktuális piktogramok megismerése.	
1.3. Közlekedés Tömegközlekedés Tömegközlekedési illemszabályok Jelzőtáblák	Tömegközlekedés tudnivalóinak gyakorlása, közlekedési eszközök csoportosítása. Csoportos közlekedés gyakorlása valós helyzetekben. Gyakorlás modellált helyzetekben. A jelzőtáblák céljának, formájának, jelentésének tanulása, gyakorlása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Napszak, alkalom, ünnepi ruha, sportruházat, ápoltság, aktuálisan használt konyhai eszközök és tevékenységek, áramútés, takarítóeszközök, veszélyes anyagok, piktogramok és jelentésük, tömegközlekedési eszközök, közlekedési jelzőtáblák, tiltó táblák, tájékoztató jelzések, udvariasság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Anyagok alakítása, modellezés		Órakeret 9 óra + 2 szab. felh. óra
Előzetes tudás	Anyagok és eszközök megbízható használata.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A környezet anyagaival kapcsolatos ismeretek bővítése. A tervezéshez szükséges képességek fejlesztése egyszerű tárgy készítése során. Finommozgások fejlesztése. Mérések pontos elvégzése. Modellezés menetének megtervezése, algoritmuskövetés fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
2.1. Fa megmunkálása Fa tulajdonságai, megmunkálásának eszközei. Fa használatának területei (épület, bútor, tüzelés, papír)	Fából készült tárgyak keresése (válogatás, csoportosítás). Hurkapálcika, puhafa megmunkálása (darabolás, csiszolás, tördelés, faragás, festés, ragasztás, szegelés, szeghúzás).	<i>Környezetismeret:</i> A környezetben előforduló gyakori anyagfélék, anyagforma kapcsolata, halmazállapot. Természetes és mesterséges anyagok (fa, fém, levegő, víz,	
2.2. Varrás, vágás Tű balesetmentes használatának	Tű befűzése, csomó kötése. Egyszerű öltések gyakorlása		

szabályai Vágóeszközök balesetmentes használata	papíron, textilen. Különböző anyagok (textil, műanyag, papír) vágása (csík, egyszerű formák).	talaj), anyagformák és tulajdonságaik. Az anyagok megmunkálhatósága.
2.3. Természetes anyagok felhasználásával alkotások készítése	Falevél préselése, ragasztása (képeslap). Kavics festése (állat, tárgyak). Termések, magok felhasználásával játékok, díszek készítése.	<i>Vizuális kultúra:</i> alkotótevékenység, egyszerű tárgyak készítése.
2.4. Modelllezés	Terepasztalon, homokozóban térbeli alakzatok készítése tervek, minta alapján (vár, autópálya, vasútvonal). Kockákból, építőelemekből ház, házsor, utcakép építése (segítséggel) látszati rajz alapján. Fémépítőből egyszerűbb szerkezetek összeállítása, szerszámhasználat gyakorlása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szalma, nád, mag, termés, fonal, alaklemez, befűzés, puhafa, keményfa, szeg, kalapács, harapófogó, mérés, mérőeszköz, pontosság, tervrajz, sík, tér.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Háztartás, gazdálkodás, életmód		Órakeret 11 óra + 2 szab. felh. óra
Előzetes tudás	Az egészséges életmód elemi szabályainak ismerete.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Teendők számbavétele a gyógyulás és az egészség megőrzésének érdekében. Az egészséges életmód iránti igény felkeltése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
3.1. Teendők betegség, baleset esetén. Gyógyszerek tárolása, alkalmazásuk feltételei.	Szülő, tanár tájékoztatása, orvos, mentő értesítése (telefonálás gyakorlása, szerepjáték). Gyógyszerekkel kapcsolatos veszélyek megismerése, balesetek elkerülése.	<i>Környezetismeret:</i> Egészség és betegség. Helyes magatartási formák a betegség megelőzésében. A mozgás szerepe az egészséges életmódban. Egészséges táplálkozás. Káros élvezeti szerek	
3.2. Egészséges életmód	Az egészséges életmód kialakításának feltételei, előnyeinek megismerése a saját egészség fenntartásában (egészséges táplálkozás,		

	rendszeres mozgás, káros szokások elutasítása).	hatása a szervezetre. Energiatakarékosság, takarékoság az árammal, a vízzel. Fűtés, szellőztetés.
3.3. Munkamegosztás a családban Saját környezet rendben tartása	Részvétel a családi munkában (vásárlás, takarítási munkák). Rendezett környezet kialakítása és fenntartása, szelektív hulladékgyűjtés. Takarítás, takarítási eszközök.	
Növényápolás, kisállat gondozása a tanuló környezetében.	Az élőlények tartásával járó felelősség megismerése, növények és állatok gondozásához kapcsolódó teendők számbavétele (rendszeresség, felelősség, megbízhatóság).	
3.4. Takarékoság	A személyes teendők számbavétele a takarékoság körében (víz, villany, fűtés, ruhák megkímélése, zsebpénz beosztása)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Veszélyforrás, segítségkérés helyszínei, formája, egészséges életmód, döntés, választás, káros szokás, felelősség, gondozási feladat, rendszeresség, megbízhatóság, takarékoság, pazarlás.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére	<p>A test és a ruházat gondozása, a kapcsolódó alapvető tevékenységek, szokások ismerete és rendszeres elvégzése.</p> <p>A tanuló környezetében meglévő veszélyforrások ismerete és elkerülése. Takarítóeszközök ismerete, célszerű használata.</p> <p>A gyalogos közlekedés szabályainak helyes alkalmazása a gyakorlatban, a tömegközlekedés eszközeinek és módjának ismerete, a közlekedési jelzőtáblák utasításainak megértése.</p> <p>Néhány famegmunkálási, alakítási eszköz és technika elsajátítása, irányítással használati tárgy készítése.</p> <p>Varróeszközök használata, egyszerű öltésekkel varrás.</p> <p>Esztétikus alkotások készítése természetes anyagokból.</p> <p>Makettek, modellek készítése tervrajz alapján, változatos anyagfelhasználással.</p> <p>Az egészséges életmód érdekében szükséges tennivalók megismerése.</p> <p>Aktív részvétel a család életében, képességének megfelelő feladat vállalásával.</p> <p>Életkorának és képességeinek megfelelően ismeretek az energiatakarékosságról, a szelektív hulladékgyűjtésről.</p>
--	--